

Spolehnout se na Krista

Ale cokoliv mi bylo ziskem, to jsem pro Krista odepsal jako ztrátu. A vůbec všechno pokládám za ztrátu, neboť to, že jsem poznal Ježíše, svého Pána, je mi nade všechno. Pro něho jsem všechno ostatní odepsal a pokládám to za nic, abych získal Krista a nalezen byl v něm nikoli s vlastní spravedlností, která je ze zákona, ale s tou, která je z víry v Krista - spravedlností z Boha založenou na víře, abych poznal jej a moc jeho vzkříšení i účast na jeho utrpení. Beru na sebe podobu jeho smrti, abych tak dosáhl zmrtvýchvstání. Nemyslím, že bych již byl u cíle anebo již dosáhl dokonalosti; běžím však, abych se jí zmocnil, protože mne se zmocnil Kristus Ježíš. Bratři, já nemám za to, že jsem již u cíle; jen to mohu říci: zapomínaje na to, co je za mnou, upřen k tomu, co je přede mnou, běžím k cíli, abych získal nebeskou cenu, jíž je Boží povolání v Kristu Ježíši. (Fp 3,7-14)

Jak jsme na tom s naší vírou ve vzkříšení? Vírou, že lidský život má budoucnost i přes hranice smrti? Co vlastně víme o tom, co bude po smrti? Co vůbec člověk může říct o tom, jak to s ním bude po smrti?

Z rozhovorů – někdy jsou to pouhé náznaky, ale jindy i neskrývaná skepse – mám zkušenost, že mnoho dnešních křesťanů ve vzkříšení vlastně moc nevěří. To není výčitka, to je fakt. A není to tím, že žijeme ve výrazně ateistickém Česku.

Před několika lety se v Americe konal odborný seminář na téma Život po smrti. Na tuto konferenci byli jako lektori pozváni profesori teologie z různých zemí světa i z různých náboženských tradic. A jeden z nich (Gordon Kaufmann) naprosto otevřeně prohlásil, že: „Je od křesťanů intelektuálně nezodpovědné, aby i v dnešní době drželi tradiční víru ve vzkříšení těla po smrti.“

Profesor, který tento seminář organizoval, byl ještě pesimističtější. „Kdyby se dnes mezi univerzitnímu profesory teologie dělal průzkum, zda věří ve vzkříšení těla a věčný život, myslím si, že by rezervovaný postoj suverénně převládl. Kdysi silná křesťanská naděje v život po smrti v dnešní době umírá pomalou smrtí v prostředí univerzitním i církevním.“

Protože – a to je také fakt – žádné přesvědčivé argumenty pro tuto naději nemáme. Argumentem pro naději člověka nejsou ani analýzy rozhovorů s lidmi, kteří přežili klinickou smrt. Doktor Raymond Moody, autor knihy Život po životě, vyslechl mnoho pacientů, kteří prožili klinickou smrt. Jejich zážitky vykazují mnoho shodných rysů – prožitek odstupů od vlastního těla, procházení tunelem, na jehož konci je světlo, náznaky společenství, jemuž jde umírající vstříc – setkání s blízkými, kteří již zemřeli, nebo s Ježíšem, Buddhou či Mohamedem – podle toho, v jaké kulturní a náboženské tradici žili. Doktor Moody na základě těchto svědectví uvěřil, že umírající člověk nechává své tělo tady a jeho duše odchází někam jinam.

Ale když se ho novináři v jednom rozhovoru ptali, jestli to nemohou být jen halucinace způsobené nedostatkem kyslíku, procesy, které vlastní smrti předcházejí a patří tedy ještě na tento břeh života, odpověděl: „To se nedá vyloučit... definitivní odpověď nemáme... žádná odborná expertíza v těchto případech není možná.“

Co říká o naději ve smrti křesťanství, bible? Není toho mnoho. Bible je v tomto ohledu velmi zdrženlivá. Podle evangelií byl nazaretský rabi Ježíš ukřižován, zemřel a po své smrti se ukázal několika svým učedníkům. Nedlouho po jeho smrti se začaly scházet skupinky lidí ke společným večerím, při kterých prožívali Kristovu přítomnost, blízkost. Když společně lámali chléb a pili víno, prožívali společenství s živým Kristem.

A tato zkušenost Kristovy přítomnosti na ně zapůsobila tak mocně, že naprosto převrátila jejich životy – začali žít jinak. Začali se starat o chudé, i když sami byli chudí a často neměli co do úst, pečovali o nemocné i s rizikem, že se od nich nakazí (a v té době neměli antibiotika), chodili na návštěvy do vězení, což bylo nebezpečné a taky tam šlo o život – a všechna tato rizika podstupovali proto, že věřili. Věřili, že když zemrou ve službě Kristu, čeká je život věčný po jeho boku.

A to je vše, co spolehlivě a s jistotou můžeme říci o věčném životě na základě biblického svědectví, které nám zanechali první generace křesťanů.

Vzkříšení, věčný život přes hranice smrti – to jsou neuvěřitelné věci. V doslovném smyslu neuvěřitelné, nedokážeme si je představit, nedokážeme je popsat, vyložit, pochopit – proto se jim obtížně věří. A možná není od věci si připomenout, že ani sami Ježíšovi učedníci zprvu nevěřili, že Ježíš vstal z mrtvých. Když Marie z Magdaly oznámila truchlícím a plačícím učedníkům, že Ježíš žije, nevěřili jí. (Mk 16,11; L 24,11) V Lukášově

evangelium dokonce muži považují vyprávění žen za bláznovství, blouznění – ty dobré duše se zármutkem nad ztrátou musely pomátnout! Tomáš prohlásil, že neuvěří, dokud nevloží ruce do Kristových ran.

Vyprávění, informace o Ježíšově vzkříšení nepřesvědčilo ani ty, kdo jej osobně znali. Okamžik, kdy se zrodila jejich víra přišel až později, když spolu seděli u stolu, přemýšleli co dál a najednou prožili přítomnost Vzkříšeného ve společenství lámání chleba. Tehdy uvěřili.

Myslím si, že první křesťané ani nečekali, že vyprávění o vzkříšení Ježíše někoho přesvědčí. V Lukášově evangelium je příběh o boháči a Lazarovi, který jsem slyšeli jako první čtení. Připomenu jen jeho závěr, který je hodně zvláštní. Boháč prosí Abrahama, aby poslal Lazara zpátky na zem a varoval jeho bratry, aby věděli, co čeká ty, kteří jsou lhostejní k chudobě a utrpení ostatních. A Abraham mu na to odpověděl, že to není nutné, vždyť mají Mojžíše a proroky. Tam je všechno, co potřebují vědět. Boháč se nedal a říká mu: „Ne, ne, otče Abrahame, když k nim přijde někdo z mrtvých, budou činit pokání.“ A teď přijde ten podivný závěr. „Ne, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.“ Ranná církev opravdu nečekala, že vyprávění o vzkříšení samo o sobě někoho přesvědčí. Že najednou uvěří tomu, čemu předtím nevěřili.

Co tedy bylo tím bodem zlomu? Tím obratem, kdy se rodí víra? Řečeno s apoštolem Pavlem: život v Kristu. Řečeno moderním jazykem: Osobní zkušenost plnosti života, kterou člověk zakouší, když se podílí na něčem, co má hluboký smysl. Když pomáhá potřebným, když ochotně a laskavě naslouchá i těm, o které nikdo nestojí, ba dokonce, když přeje dobré i svým nepřátelům...

Toto setkání s Kristem uprostřed života, v nejotřesnější bídě, v nejhlubším osamění, v nemoci i v neštěstí – zkušenost, že všude tam je Kristus živě přítomný, vedla první křesťany k víře, že i něco tak nepředstavitelného, jako je zmrtvýchvstání, je skutečně možné. To, že se na Krista plně spolehli v životě, pro ně znamenalo, že se na něj mohou spolehnout i ve smrti.

Když byl tady na Smíchově můj kolega, evangelický farář Mirek Erdinger, povídat konfirmandům pražského seniorátu o smrti a umírání, tak jim mimo jiné řekl: „Když mluvíte o smrti, mluvíte vždy taky o životě. Neoddělujte to od sebe.“ To je nesmírně hluboká, vznešená myšlenka. Pro křesťany naprosto základní, protože totéž platí o víře. Není dobré mluvit jen víře pro život nebo jen o víře v to, co bude po smrti. **Kdo věří, že se na Krista může spolehnout v životě, ten věří, že se na něj může spolehnout i ve smrti.** Neoddělujte to od sebe, protože jinak se to rozsype. Jedno bez druhého nefunguje.

Myslím si, že pravý důvod, proč dnes mnoho křesťanů nevěří ve vzkříšení, není povahy intelektuální, doktrinární ani teologické. **Ale že Kristu moc nevěříme ani v životě.** První křesťané, přestože sami byli chudí, se dokázali podílit s ostatními o to málo jídla, co měli, a věřili, spolehli se na Krista, že druhý den budou mít co jíst. Když pečovali o nemocné, věřili, že se nenakazí a když se nakazí, že Kristus bude s nimi a pomůže jim to unést. Když se vydávali do různých nebezpečností, svěřili do Kristovy ochrany své životy – možná nám to dnes připadá naivní a úsměvné, ale o čem jiném jsou slova apoštola Pavla „**jsem si jist, že ani smrt ani život... ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši?**“ To není liturgická formule – oni podle toho skutečně žili! První křesťané věřili Kristu ve smrti, protože mu věřili i v životě! Jak se my dnes máme spolehnout na Krista ve smrti, když se na něj nedokážeme spolehnout ani v tom, co bude zítra, co budeme jíst, co budeme pít, jak budeme žít?

Je zvláštní, že chudí křesťané, dost často žijící v nejchudších zemích světa, jsou zpravidla obětavější, než křesťané žijící v dostatku a nadbytku. A to i přesto, že to pro ně znamená ohrožení základních životních potřeb. Že to tak opravdu je, vím z vlastní zkušenosti. Sám na sobě to pozoruji nejlépe. Říkám si, že bych měl pomáhat víc, že určitě mohu pomáhat víc. Napadlo mě, že bych třeba mohl prodat auto - no tak co, budeme jezdit MHD - a poslat peníze někam, kde lidé trpí hladem. Pak jsem zjistil, že to asi nepůjde, protože auto je psané na manželku... :-) Ale nakonec bych to asi stejně neudělal, protože nemám tu víru prvních křesťanů, o které tak rád čtu v Písmu.

Velmi zajímavou věc k tomu říká apoštol Pavel v dnešním čtení. Možná vás to také zarazilo. Apoštol Pavel píše: „Abych dosáhl zmrtvýchvstání, беру na sebe podobu jeho smrti.“ **DOSÁHL** zmrtvýchvstání – tady je aktivita na straně člověka a to u Pavla, který stále a neúnavně zdůrazňuje milost, nezaslouženou milost, dost překvapí. Jak člověk dosáhne zmrtvýchvstání? Tím, že pro Krista všechno odepíše jako ztrátu. „**Pro Ježíše jsem všechno ostatní odepsal a pokládám to za nic**“ („**a mám to jako za lež, abych Krista získal**“ – překládají Kraličtí). Když se v životě spolehneme na Krista, a ne na to, na co obvykle spoléháme, dosáhneme zmrtvýchvstání. A apoštol jedním dechem dodává: „**Bratří, já nemám za to, že bych již dosáhl. Ale úsilně chvátaje k cíli běžím.**“

Apoštol Pavel si byl jist, že pouze jednoho jest potřebí, spolehnout se na Krista. A že je to víra, která se osvědčuje stejně tak v životě jako ve smrti. Víra, ke které jsem všichni zváni. Dnes je Boží hod velikonoční – slavný den vzkříšení, které promění váš život. Amen.